

100-1-(I) Bu yazı, Güven Turan hakkında **ayaküstü** tutulmuş notlardan oluşuyor. (II) Birkaç cümleyle "Güven Turan kimdir?" sorusunu yanıtlamam istense aşağı yukarı burada kaleme aldıklarımı söylerim. (III) Okuduğum, yazılarını ve kitaplarını merakla beklediğim isimlerden biri. (IV) Şairlik, öykü yazarlığı, eleştirmenlik, editörlük, çevirmenlik gibi alanlarda zaman içinde kendini ispatlamış özgün bir kalem. (V) Birçok şeyi aynı anda iyi yapabilen isimler azdır, hele sanat dünyasında onun gibi birine çok seyrek rastlarsınız.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde "kısa sürede, acele olarak" anlamlarına gelen bir söz kullanılmıştır?

- A) I.* B) II. C) III. D) IV. E) V.

2-I. Bir **toplumu incelemek isteyen toplum bilimciler**, o **toplumun geride bıraktığı sanat eserlerine bakma gereği** duyarlar.

II. Gerçek sanatçı; sorumluluğunun bilincindedir, yaptığı her işten ve yazdıklarından kendini toplumuna karşı sorumlu tutar.

III. Edebiyat eserleri **toplum hayatının tutanağı gibidir**, **sanatçı bu tutanakta kendisiyle birlikte toplumunu** da anlatır.

IV. Her sanatçının toplumla ilişkisi aynı olamaz; bazı sanatçılar toplumun önünden gider, kimileri de toplumun gerisinden gelir.

Numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca en yakındır?

- A) I. ve II. B) I. ve III.* C) II. ve III. D) II. ve IV. E) III. ve IV.

3-İklim her geçen gün yeni bir yüzünü gösteriyor ve dünyanın farklı köşelerinde kaosa, yıkıma ve hepsinden önemlisi ölümlere neden oluyor. Hindistan'da erken ve şiddetli gelen muson yağmurları ani su baskınlarına yol açıp kasabaları yerle bir ederken Çin'de yağın dev dolu taneleri, tarımda yaşattığı devasa zararlar bir yana, pek çok kişinin de ölümüne yol açıyor. Son on yıl, gözlemcilerin dahi beklemediği kasırga ve hortumlara tanıklık etti. Uzmanlar dünyanın ısındığını zaten biliyor. Ancak bu yıkım artışıyla birlikte artık küresel ısınmanın iklim üzerindeki etkilerini anlayabilecek çalışmaları yapma konusunda zamana karşı yarışıyorlar. **Bu parçada hangisine değinilmemiştir?**

A) Son on yıldır, araştırmacılarca öngörülme kasırga ve hortumların oluştuğuna
B) Çin dolu yağışının, tarım gelir kaybının ötesi sıkıntılar verdiğine
C) Küresel ısınma sebepleri hakkında yürütülen araştırmalara*
D) İklimsel yıkımların artması üzerine küresel ısınmaya dair araştırmaların hızlandığına
E) Olumsuz hava şartlarının yarattığı sorunlara gün geçtikçe bir yenisinin eklendiğine

4-The Doors grubunun bu kadar yıldır dinleniyor olmasını, daha önce hiçbir yerde duyulmamış bir şarkısının gün yüzüne çıkmasının yarattığı heyecanı neye bağlamalı? Bu **hayatı kısa, müziği uzun** grubun devam eden popülerliğinde, hem albümlerinde hem de konserlerinde yarattığı benzersiz atmosferin önemli bir etkiye sahip olduğu açık. **Bu parçadaki altı çizili sözle The Doors grubunun anlatılmak istenen özelliği aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Müzik piyasasındaki yerini, verdiği konserlerle yıllar içinde pekiştirmesi
B) Ortaya koyduğu müzik bakımından diğer gruplardan ayrılması
C) Ürettikleri eserlerin kıymetinin zamanla anlaşılmaya başlaması
D) Erken dağılmış olsa da **eserlerinin hâlâ dinleniyor olması***
E) İlk albümlerinin her yaşta müzik dinleyicisine hitap etmesi

5-(I) Teknoloji ve iletişim sistemlerindeki gelişmeler, bilgisayarların günlük yaşamımıza neredeyse tamamen girmiş olması, yaşam standartımızı yükseltiyor. (II) Öte yandan birçok **sağlık sorununu** beraberinde getiriyor; ofis ortamlarında sıkça karşılaşılan bel, boyun, bilek rahatsızlıkları ergonomik olmayan ortamlarda çalışma sonucunda artıyor. (III) Bu sağlık problemleri, çalışılan işe bağlı olarak ortaya çıktığında mesleki kas ve iskelet sistemi hastalıkları olarak tanımlanıyor. (IV) İş yerinde zorlamalı hareketler, vücudun **sağsız pozisyonlarda kalması ve diğer eksiklikler, bu hastalıklara** yol açıyor. (V) Bu yüzden fiziksel koşulların yanı sıra kullanılan bilgisayar yazılımlarının bile kişiye uyumlu olması öneriliyor. **Bu parçadaki numaralı cümlelerin hangilerinde "belirli sağlık sorunlarının nedenlerinden" söz edilmiştir?**

- A) I. ve III. B) II. ve III. C) II. ve IV.* D) III. ve V. E) IV. ve V.

6-(I) Bence günümüzden Ahmet Hamdi Tanpınar'a bakabilmek için onu, dönemi ya da varoluşsal bunalımı çevresinde dönüp durarak açıklamaktan vazgeçmek gerekiyordu. (II) Sanatçı "bir **başka yere taşınmalı**", kabuklaşmış sınırların dışına çıkarılmalıydı. (III) Yazar, yıllardır durduğu eşikten böyle kurtulabilir, içine düştüğü anlaşılmazlıktan böyle çıkabilirdi. (IV) Bu, yirminci yüzyıl Türk edebiyatındaki **karşılaştırmalı edebiyat araştırmalarına yeni bir boyut kazandı**rdı. (V) Daha da önemlisi, dünyaya açılmak isteyen, kendine bilinçli bir güven duyan Tanpınar'ın gerçek bir değerlendirmesi yapılmış olurdu. **Ahmet Hamdi Tanpınar'la ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A) I. cümlede, **nasıl değerlendirilmesi gerektiği** belirtilmiştir.
B) II.'de, yeni **bir yaklaşımla ele alınması** gerektiği açıklanmıştır.
C) III.'de, yapılan **değişiklikle aşılacak çıkmazlar** belirtilmiştir.
D) IV.'de, **önceki cümlede belirtilenin olumlu sonucu** belirtilmiştir.
E) V.'de, **değerlendirilmesinin ilk kez yapıldığı** belirtilmiştir.*

7-Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "sürüklemek" sözcüğü, "Romandaki kişileri ikiyüzlülüğün bataklığına sürükleyen" etkenler inandırıcı bir biçimde veriliyor." cümlesindeki ile eş anlamda kullanılmıştır?

- A) İnsanlığı o kanlı savaşa sürükleyen **nedenler daha tam olarak değerlendirilmedi.* (Mecbur bırakmak)**
B) İlkbaharda kocaman tomrukları bile sürükleyen bu ırmak, yaz gelince kurumaya başlar.
C) Beni saatlerce beklettikten sonra bir de buraya sürükleyen adama doğrusu çok kızmıştım.
D) Romanın insanı etkileyen, sürükleyen yanı, anlatımdan çok anlatılan olaylardan geliyor.
E) Atın ölüsünü sürükleyen çocuklar, geldiğimizi görünce durdular.

8-Aşağıdakilerden hangisi, "Zamanın kime dost, kime düşman olacağı bilinmez." cümlesiyle aynı doğrultuda değildir?

- A) Romanlarındaki kişilerin çoğunu, **İstanbul'da yaşayanlardan seçen yazarın**, otuz eserinden **bir teki bile piyasada yok** bugün.
B) Kitap olarak **altı eseri basılan yazarın romanları**, **bugünün gençlerince hiç mi hiç bilinmiyor**.
C) **Kırk yıl yazı yazan bir insanın adı**, **ne sözlüklerde ne de belleklerde yaşıyor** artık.
D) **Onu, yalnızca macera romancısı olarak görmek bir bakıma eksik ve yetersiz bir değerlendirme olur.***
E) **Gençlerin bir zamanlar severek çok okuduğu bir yazarımızdı; bugün hiçbir eseri okunmuyor**.

9-(I) Ergenlikten sonra **büyümesi duran insanların aksine pek çok balık yaşamları boyunca gelişimini sürdürüyor**. (II) Örneğin, bir mersin balığı yüzyıldan fazla yaşayabiliyor ve iki buçuk metreden uzun olabiliyor. (III) Ancak dünya genelindeki aşırı avlanma, balıkların uzun bir yaşam sürmesini engelliyor. (IV) Bunun sonucunda da dünya, büyük balıklarının yavaş yavaş kaybediyor. (V) Buna rağmen balıkçılığın sınırlandırıldığı ender bölgelerde balıkların büyüklüğüyle ilgili yeni rekorlar kırılmaya devam ediyor. **Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?**

- A) I.'de **insanlarla balıklar, belirli bir özellik üzerinden karşılaştırılır.***
B) II. cümlede **bir balık türünde yaşam süresi boy ilişkisi** kurulur.
C) III.'de **balıkların yaşam sürelerini uzatan bir faktör** belirtilir.
D) IV.'de **bazı balıkların neslinin tükenme nedenleri** belirtilir.
E) V.'de **balıkçılığın dünya genelinde kısıtlanma gereği** vurgulanır.

10-İstiklal Caddesi'nde sıcak bir temmuz günü. Geleneksel kıyafetli Maraş dondurmacıları herkesi şaşırtacak olağanüstü gösterilerle, bağırarak müşteri toplamaya çalışıyor. Uzun metal kaşıktan sarkan dev dondurma topunu büyük bir beceriyle savuruyor. Kaşıktan sarkan dondurma, sakız gibi uzuyor ama yere düşmüyor. "Milkshake"lere alışık yabancı turistler bu görüntü karşısında çığlık atıyor. Belki de bazıları bunun bir hile olabileceğini düşünüyor. Dondurmacının bu beyaz, sert ve elastiki mucizeyle yaptığı şaşırtıcı şakalardan sonra müşteriler hem damakları hem ruhları memnun, dükkânın önünü diğer müşterilere bırakıyor. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Olaylar oluş sırasına göre verilmiştir
B) Abartma söz konusudur. C) Öznellik söz konusudur
D) Çeşitli duyulardan yararlanılmıştır
E) Örneklerle somutlaştırma söz konusudur *

11-(I) "Diş çürüklerine karşı etkili" sözü diş macunu üreticilerinin en dikkat çekici reklam sloganı hâline geldi. (II) Diş çürüklerinin tedavisinde, dişin hasara uğramış sert dokularını onarmak için çeşitli dolgu malzemelerinden yararlanılmakta. (III) Bu dolgu malzemeleri arasında en çok dikkat çeken, arka dişlerin dolgusunda kullanılan, amalgam adı verilen bir alaşım. (IV) Bakır, gümüş, kalay ve çinkodan oluşan amalgam tozunun civa ile karıştırılması sonucunda hazırlanan sert, dayanıklı ama estetik olmayan bu malzeme, yüz yılı aşkın bir süredir kullanılmakta. (V) Son yıllardaysa dişin doğal rengindeki estetik malzemelerin geliştirilmesi için büyük çabalar harcanmakta. Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışını bozmaktadır? A) I.* B) II. C) III. D) IV. E) V.

12-I-IV. Murat'ın biricik şehzadesi Mehmet adına yapılan şenlikteki kandillerin bolluğu ve güzelliği dillere destan olmuş, semtin bugün de kullanılmakta olan "Kandilli" adını almasını sağlamıştı. II. Geceleri saray bahçelerinde yapılan bu şenliklerde sohbet edilir ve müzik dinlenir; toplantılara dönemin ünlü şairleri, bestekârları, sazandeleri ve hanendeleri de katılırdı. III. Bunların yanı sıra kandiller ve çırağlarla ortam aydınlatılarak şenliğe görsel bir güzellik de eklenirdi. IV. Görselliğin ön plana çıktığı bu şenliklerden biri, yıllar sonra İstanbul'un büyük bir semtinin adı olacak kadar görkemliydi. V. Osmanlı Döneminde, kara ve deniz zaferleri ile padişah çocuklarının sunnet düğünleri ve evlenmeleri nedeniyle şenlikler düzenlenirdi. Numaralanmış cümlelerin anlamlı oluşması için hangilerinin yer değiştirmesi gerekir? A) I. ile III. B) II. ile III. C) I. ile V.* D) III. ile V. E) IV. ile V.

13-Duyguları, düşünceleri görünür kılan güç, dünya ile uzlaşmama hâlimiş; bunu iyice kavradım. Frida Kahlo'nun bedensel acıları olmasa, Salieri, Mozart'ı kıskanmasa, Dali kendine sevdalanmasa, Nâzım yabancı bir ülkede yaşamak zorunda kalmasaydı ----. Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) yazınsal-kültürel tarihe bu ölçüde katkıda bulunabilirler miydi?
B) bugün yaptıklarıyla hâlâ adlarından söz ettirebilirler miydi?
C) onlar yaşamla uyumlu olsa sanatta bu noktaya ulaşır mıydı?
D) eserlerin günümüz hayat şartlarını iyileştirdiği söylenir miydi?*

14-Bu rehberlerin her birini, rehberlik yaptıkları yabancı dile ve bu dilin kültürüne hâkim, sunum yeteneği yüksek kişilerden seçerdim.

II. Biri bana gelip, "Ülke turizmi konusunda en yetkili kişi olsaydınız ilk olarak ne yapardınız?" diye sorsa on dokuz yıllık profesyonel bir turist rehberi olarak nasıl cevap verirdim, diye düşündüm.

III. Ayrıca seçtiğim rehberlerle günler hatta haftalar boyunca beyin fırtınası yapar, bundan çıkacak sonuçlara da kesinlikle önem verirdim.

IV. Bu politika uyarınca, tanıtım için "yüz yüze iletişim" yöntemine uygun olarak yetişmiş, işini iyi yapan turist rehberlerini görevlendirdim.

V. Sanıyorum, her şeyden önce kültür turizmi ağırlıklı bir politikayı benimseyeceğimi söyledim. Bu cümleler anlamlı biçimde sıralandığında, hangisi baştan ikinci olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V* (II-V-IV-I-III)

15-Yazdıklarımın herkesçe okunmasını istiyorum. Beni okuyanların, kitaplarımda kendinden bir parça bulabilmesini, yüreğine seslenen bir şeyler yakalayabilmesini istiyorum. Çünkü önemli olan, okurun, kitapla ve yazarla sıcak bir bağ kurabilmesidir. Bu nedenle olabildiğince duru bir dil, yalın bir anlatım yeğliyorum. Kimi zaman kısa cümlelerim yadırganıyor; ama ben bunu bilinçli olarak yapıyorum.----; ancak benim seçimim yalınlıktan yanadır. Bu sadelik içinde okurun yüreğine ve beynine ulaşabiliyorsam ne mutlu bana. Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Zaten her konu kendi biçim ve biçimini birlikte getiriyor
B) Sanat yapmak adına anlaşılmasız olmayı seçenlerden değilim
C) Her yazarın anlatımından ilginç söz buluşlarından yararlanırım
D) Ben de bilirim yarım sayfa süren tunceler kurmayı, süslü ve ağırdalı bir dil kullanmayı*
E) Yazarken, sözcükleri seçmede ince eleyip sık dokuyorum

16-(I) Birkaç üniversiteden araştırmacıların ortaklaşa gerçekleştirdiği çalışmalar sonucunda laboratuvar ortamında kök hücre üretmek için kullanılabilecek yapay kemik iliği üretilmiştir. (II) Doğal kemik iliğinin sahip olduğu yaşamsal özelliklere sahip olan yapay ilikten yakın gelecekte lösemi hastalığının tedavisinde yararlanılabileceği belirtiliyor. (III) Alyuvarlar veya bağışıklık hücreleri gibi kan hücreleri, kemik iliğindeki kök hücreler tarafından devamlı olarak yenileniyor. (IV) Lösemi gibi hastalıklarda, hastanın yapısı bozulmuş hücrelerinin yerini sağlıklı kök hücreler alıyor. (V) Dünyada bu tür hastaların ihtiyacına cevap verebilecek sayıda bağış olmaması önemli bir sorun. (VI) Kök hücrelerin çoğaltılmasıyla bu sorunun giderilebileceği düşünülüyor. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf hangi cümleyle başlar? A) II. B) III.* C) IV. D) V. E) VI.

17-(I) Geçitağzı, Istrancaların kuzeybatısında yer alıyor. (II) Bulgaristan sınırına çok yakın bir köy. (III) Buradaki ormanlar en önemli geçim kaynağı. (IV) Köylüler, devlete ait ormancılık işletmelerinin yanı sıra kendi ihtiyaçları için de ağaç kesimi yapıyorlar. (V) Devletin belirlediği alanlar dışındaki hiçbir yerde ağaçlara dokunulmuyor. (VI) Köydeki ağaçların en az yirmi yıllık bir öyküsü var. Bu parçadaki numaralanmış yerlerin hangilerinden sonra düşüncenin akışına göre "Bu konuda son derece bilinçli." cümlesi getirilebilir? A) I. veya II. B) I. veya III. C) II. veya III. D) III. veya VI. E) IV. veya V.*

18-Halk sanatlarını, örneğin bir kilimi, bir İznik çinisini, bir Orta Anadolu bakır işini, bir tahta oymayı, kızılçık dalından örülmüş bir sepeti her zaman sevdim. Onları hiçbir zaman Batılı ustaların ünlü yapıtlarından farklı görmedim. Yerel nakışları ve çok sevdiğim Anadolu motiflerini yeni bir düzenlemeyle resimlerime aktardım.---: Sevincim, resme başladığım anda bu ana kaynaklara elimi uzatmış olmamdan geliyor. Üzüntüm de bu güzel, cömert kaynaktan dilediğim kadar yararlanmamış olmamdan doğuyor. Bu parçada boş bırakılan yere, aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Her sanatçının yaşamında onu mutlu eden ve güdüleyen durumlar elbette vardır
B) İçimde, halk kültürünün ürünlerini yapıtlarımda yansıtma isteği vardı
C) Meslek yaşamım boyunca beni sevindiren ve üzen iki nokta var*
D) Türk süsleme ve Anadolu halk sanatlarından yola çıkarak geometrik, yarı soyut bir anlayışa yöneldim
E) Anadolu'nun resim üzerindeki bereketliliğini keşfedince var gücümle çalışıyor, yeni şeyler üretiyordum

19-Kedi, çoğu kez kalıplaşmış bir düşünceyle, tek başına dolaşan ve diğer kedilerle bir araya gelmekten hoşlanmayan, yalnız ve bencil bir hayvan olarak nitelendirilir. Yaban hayatı içindeki kediler için bu nitelemenin doğru olduğu söylenebilir. Ancak kedilerin, insanların arasında kalabalık bir biçimde yaşarken hayat tarzlarını değiştirdikleri de bir gerçektir. Sokakta yaşayan kediler de ev kedileri de türlerinden beklenmeyen ölçüde bir sosyallik gösterirler. Bir ev kedisi, bizi dev bir kedi gibi görür. Yaşadığı evi ve evdeki sevdiği köşeleri bizimle paylaşması ve canı istediğinde elimizi yalaması bu durumun açık kanıtlarıdır. Her gün sokağımızda karşılaştığımız bir kedinin gözlerini kısarak bize selam vermesi veya başını okşamamıza izin vermesi de bizi kendi sürüsüne kattığını işaretidir. Bu parçada kediler ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir? A) Sokak kedilerinin de evde yaşayanlar kadar insanlara yakın olabildiklerine B) Birlikte yaşadıkları insanları yönlendirmekten keyif aldıklarına* C) Yaşayışlarına dair bazı peşin hükümlerin olduğuna D) İnsanlarla etkileşim içine girdiklerinde sosyalleştiklerine E) Koşullar etkisiyle davranış değiştirme esnekliği gösterdiklerine

20-Kimi zaman düşünürüm: On altı yaşımdan beri ekmeğimi kazanmak zorunda kalmasaydım ne olurdu? Örneğin, baba evinin güvenli koşullarında okuyup diploma sahibi olmasaydım belki de herhangi bir memur olur, tekdüze bir yaşam sürerdim. Belki yine yazar olur, yine öyküler, romanlar yazardım; ama konularım, sanırım bugünkü konular olmazdı. Rahat eklemekle yetişen insanların yaşamlarını anlatan konular olurdu; çünkü tanıdığım çevreler, o insanların çevresi olacaktı. Bu parçaya dayanarak, yazarlarla ilgili genellemelerin hangisine varılamaz? A) Yaşamları kimi durumlarda yapıtlarına yansır. B) Yaşadıkları, ele alacakları konuları belirlemelerinde etkilidir. C) Konularını, yakından bildikleri çevrelerden seçerler. D) Güç koşullarda yetişenler gerçekleri yazmaya daha yatkındır. E) Dünya görüşlerini, içinde buldukları koşullar belirler.*

21-Yurdumuzda deri endüstrisi hem üretim değeri, hem de dışsatım potansiyeli açısından Türkiye'nin önemli sektörlerinden biridir. Sahip olduğu deneyim, rekabet gücü ve yüksek üretim kapasitesi ile dış pazarlarda hak ettiği yeri almıştır. Bunlardan başka, bu sektör teknolojik açıdan kendisini geliştirmiş; dünya devletleriyle yarışabilecek düzeyde teknik bilgi ve donanıma erişmiştir. Bu parçada Türk deri endüstrisiyle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilemez? A) Türkiye için öneminden B) Üretimdeki artıştan C) Dışsatımdaki artıştan D) Dünyada rakipsiz olduğundan* E) İleri teknoloji kullanıldığından

22-İşini olabilecek titizlikle yürütür, dükkânını tertemiz tutardı. Dükkânında her şeyin bir yeri vardı. Bir gün acele bir alışveriş anında, titrek parmaklarıyla tozşeker tartıyordu. Biraz ekliyor, terazinin dengesi bozulunca azıcık çıkarıyor, gene denk getiremeyince biraz daha katmaya özen gösteriyordu. 'Olursun canım' dedim. 'Ne titizleniyorsun?' Gözlüklerinin üstüne kalkan kaşlarıyla şaşarak baktı: Ama fazla veren eksik de verir. Bu paragrafta anlatılmak istenen hangisidir? A) Başkasına iyilik yapmak için bile olsa doğruluktan ayrılan insan, kötülük de yapabilir.* B) Ticaret, dürüstlük gerektiren iştir; böyle davranan başarılı olur. C) İşinin ehli olmayan insan ne kadar özen gösterirse göstereceği, acemiliğini gizleyemez. D) Bir insan için düzenli olmak kadar bilgi sahibi olmak da gerekir. E) İşinde aşırı titizlik gösteren insan, karşısındakini bıktırır.

23-Üsküp'te bir ikinci vakti, bir kahvede oturuyoruz. Hemen yanı başımızda bir dere akıyor ama Vardar Nehri değil, cılız bir su. Derenin hemen üstündeki köprü de Balkanların en güzel köprülerinden Taşköprü değil. Yakınlarda Şar Dağı'na benzer bir yükselti de yok. Çünkü bizim oturduğumuz kahvenin bulunduğu Üsküp, Makedonya'nın başkenti Üsküp değil, Kırklareli'ye bağlı bir belde. Sakinlerine bakılırsa Üsküp ismi de "yüz küp"ten gelme. Mübadeleden önce burada yaşayan Rumlar şarapçılıkla uğraşmış, mübadiller buraya geldiklerinde yüzlerce küp bulmuşlar, bundan hareketle adına "yüz küp" demişler ve bu zamanla Üsküp'e dönüşmüş. Bu parçanın anlatımıyla ilgili olarak hangisi söylenemez? A) Karşılaştırmaya başvurulmuştur. B) Kentin adıyla ilgili tarihsel değişim öyküleştirilerek anlatılmıştır. C) Kentte yaşayanlarla ilgili karakteristik özellikler sıralanmıştır.* D) Betimleyici ayrıntılara yer verilmiştir. E) Okuyanda şaşkınlık uyandıracak açıklamalara yer verilmiştir.

24-Rengârenk tahta kepenkli pencereleri olan evlerin içine girdiğimizde gördüklerimizden çok etkileniyor, şaşkınlığımızı gizleyemiyoruz. Oda, dolap ve yüklük kapıları, tavanlar, raflar, sarı ya da gümüş renkli yaldızlarla bezenmiş. Bu ahşap süsleri yapan usta, kendinden sonra bu işleri yapacak ustaların yetişmediğini üzülerek anlatıyor. Odaları çepeçevre saran raflarda beyaz kanaviçe örtüler, üzerlerinde de sıra sıra kalaysız bakır taslar, tencereler... Yine odanın bir köşesinde asılı duran işli mendiller... Parçada anlatıcı, evlerin hangi yönünü şaşırtıcı bulmaktadır? A) Ustasının üzüntülü olmasını B) Çok süslenmiş olmasını* C) Pencerelerin kepenkli olmasını D) Çok fazla rafın bulunmasını E) Malzeme olarak ahşabın kullanılmasını

25-Türk edebiyatında gerçek roman Servet-i Fünun ile başlar. Servet-i Fünun Döneminde romanı Halit Ziya temsil eder. Diğer romancı ve hikâyeciler Mehmet Rauf, Ahmet Hikmet Müftüoğlu, Hüseyin Cahit Yalçın ve Safveti Ziya'dır. Servet-i Fünun edebiyatçılarının şiirde olduğu gibi nesirde de ortak tavırları kötümserliktir. Onların dünyasında hayal ön plandadır. Hayal ile gerçek arasındaki çatışma hep hayal kırıklığıyla son bulur. Şiir anlayışlarına etki eden romantizm, parnasizm ve sembolizm akımlarının telkin ettiği kötümserlik hepsine hâkimdir. Bu parçaya göre Servet-i Fünun Dönemiyle ilgili hangisi söylenemez? A) İlk yetkin roman örnekleri verilmeye başlanmıştır. B) Sanatçılar, nazım-nesirde karamsar bakış açısıyla yazmıştır. C) Sanatçıların kendi kurdukları düşsel dünyaya kapılmaları, mutsuz olmaları sonucunu doğurmuştur. D) Sanatçılar Batı edebiyatında ortaya çıkan kimi edebiyat hareketlerinden etkilenmişlerdir. E) Şiirden çok, roman yazılmıştır.*

26-Piri Reis, bir denizcilik üstadı olmasının yanı sıra, Osmanlı deniz tarihinde iz bırakmış bir kaptandır. Kesin doğum tarihi bilinmemesine karşın 1465-1470 yılları arasında Gelibolu'da doğmuştur. Osmanlı deniz tarihinde isim yapmasını, 15. yüzyılın son çeyreğinde yaşayan amcası Kemal Reis'e borçludur. 1492'ye dek onun yanında Batı Akdeniz ve İspanya kıyılarında korsanlık yapan Piri Reis, II. Beyazıt'ın davetiyle, korsanlığı bırakıp Osmanlı Devleti'nin hizmetine girmiş ve İnebahtı, Navarin, Midilli, Rodos seferlerine katılmıştır. Bu parçada ne anlatılmaktadır? A) Tanınmış Osmanlı kaptanları B) Piri Reis'in buluşları C) Osmanlı döneminde denizcilik D) Piri Reis'in denizcilik yaşamı* E) Osmanlı dönemindeki deniz savaşları

27-Dillerin sözcükleri gökten inmemiştir, bir gereksinmeden doğmuştur. Her ulus, dilini işleyerek kendine gerekli kavramları yaratmıştır. Biz de, artık iyice düşünmeden yabancı sözcüklere sarılmayalım. "Buna Türkçede ne denir?" diye düşünelim. Anlamadığımız sözcüklerin büyümesine kapılıp alacakaranlık içinde dolaşacağımıza, onların ne demek olduğunu araştıralım; ondan sonra kullanalım. Türkçesi yoksa onlara Türkçe karşılıklar arayalım. Bunu, anadili bilinciyile yapalım. Bu parçadan aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz? A) Türkçe geniş bir sözcük hazinesine sahiptir.* B) Diller ihtiyaçları karşılayacak biçimde gelişir. C) Türkçesi varken yabancı sözcük kullanılmamalıdır. D) Anlamını bilmediğimiz sözcükleri kullanmaktan kaçınmalıyız. E) Yabancı sözcüklere Türkçe karşılıklar bulmak ulusal görevdir.

28. ve 29. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Günümüzde ekilebilir alanların marjinal sınırına gelinmesi, klasik ıslah çalışmalarından elde edilen verimlilik artışı, artan Dünya nüfusunun temel gıda ihtiyaçlarının karşılanmasına yetmemektedir. Bu nedenlerle, bitki ıslah çalışmalarında yeni teknolojilerin kullanılması gündeme gelmiştir. Dünya'da giderek artan gıda ihtiyacını karşılamak ve açlık sorununa çare bulmak için karşımıza "Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO)" kavramı çıkmaktadır. Gen değişikliği tarım, sağlık, gıda endüstrisi gibi pek çok alanda kullanılıyor. 1996 yılından itibaren GDO'lu tarımsal ürünlerin dünya ticaretine girmesiyle birlikte GDO'lar hakkında giderek artan biçimde tartışmalar devam etmektedir. Canlıların gen dizilimi değiştirilmesiyle elde edilen organizmalara "Genetiği Değiştirilmiş Organizma, GDO" adı veriliyor. Gen transferiyle tavuk geni taşıyan patates, balık geni taşıyan domates gibi tuhaf ürünler ortaya çıkıyor. Ayrıca ürünlerin genetik yapısına bazı genlerin "kapatılması" yoluyla da müdahale ediliyor. Örneğin meyvenin yumuşamasına neden olan bir molekülün sentezinden sorumlu gen kapatılarak, olgunlaşsa da yumuşama engelleniyor. İklimsel etkenlerin ürün üzerindeki etkisini en aza indirmek ve gıdaların besleyici değerini artırmak GDO'nun artıları. **Daha dayanıklı, daha gösterişli ürünlerin** getireceği kâr, GDO'ların insan sağlığına olumsuz etkilerinin ve uzun vadeli sonuçlarının göz ardı edilmesine neden olabiliyor. Doğaya yapılan bu müdahalelerin doğuracağı sonuçlar da bilinmiyor.

28-Parçada aşağıdaki genellemelerden hangisi yapılabilir?

- A) Çevre dostu teknolojilerin maliyeti düşüktür.
B) Kimi bilimsel çalışmaların farklı alandaki etkileri öngörülemez.*
C) Bilinçsiz uygulamalar doğanın dengesini bozmaktadır.
D) Yeni besinler, beraberinde yeni sağlık problemleri getirir.
E) Kâr amaçlı olmayan teknolojiler kısa ömürlü olmaktadır.

29-Bu parçaya göre bir gıda ürününü,

I-raf ömrünün uzun olması,

II-albenisinin olması,

III-üretim maliyetinin düşük olması

özelliklerinden hangileri daha kârlı hâle getirir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve II* E) II ve III

30. ve 31. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Çaylar farklı farklıdır, yaşamlarımız da... Kimi bol şekerli çay içer kimi az şekerli kimi de çayı şekerlessiz tercih eder. Erzurumlular ise çayı "kıtlama" içer. Kıtlama çay; dikdörtgen şeklinde, uzun ancak özel makaslarla kesilebilen sert şekerlerle içilir. Çoğu insan çay tüketirken tatlandırıcı olarak çayın içerisine şeker atmaktadır. Ancak Erzurum başta olmak üzere Doğu Anadolu illerinde çayın yanında şekerli kıtlama usulü tüketilmektedir. Ülkemizin belli bölgeleri dışında Hindistan gibi kimi ülkelerde de şeker, kıtlama usulü tüketilmektedir. Küp şekere oranla daha sert bir yapıda olan kıtlama şekerli, taka tuka adı verilen bir alet ile kırılmaktadır. Kıtlama usulü sayesinde şekerin ve çayın tadı ayrı ayrı alınabilmektedir. Kıtlama şekerden ağza bir parça alınarak ve üstüne çay içilmektedir. Sert kesme şekerlerden çok küçük bir parçayı avurduna sıkıştıran kişi, bu parçayı idareli kullanarak dört beş bardak çay içebilir. Çayı kıtlama içmek hem özel bir keyif verir hem de ekonomiktir. Şekerin pahalı olduğu, hatta bazen hiç bulunmadığı yıllardan kalan bir alışkanlık olan kıtlama, sınırlı imkânlarımızı sınırsız bir sürece yayma gayretine benziyor. Bu anlamda bazılarımız hayatını kıtlama tarzında, bazılarımız bol şekerli yaşıyor. Bol şekerli ama kısa bir ömür sürüp mutsuz olanlar da var, kıtlama ama uzun bir hayatı mutlu kılanlar da... Günümüzde formunu korumak adına diyet yapan kişiler, şekerden vazgeçemeyen diyabet hastaları, sağlıklı yaşam için şeker tüketiminden kaçınan bazı kişiler daha az şeker tüketmek sebebiyle çayı kıtlama şeker ile tatlandırmaktadır.

30-Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Hayatın nasıl yaşanacağı, çoğu zaman insanın kendi tercihi olmaktan öte bir durumdur.
B) Hangi koşullarda yaşarsa yaşasın insan, hayata yüklediği anlamlarla geleceğine şekil verir.
C) İnsan, hayatını uzun ve mutlu kılmak için elindeki imkânları verimli kullanmaya çalışmalıdır.*
D) İnsanın sahip olduklarının farkına varması yaşamdan alabileceği hazzın sınırlarını belirler.
E) İnsan sorunlardan uzak durabildiği oranda hayattan keyif alabilme becerisini kazanır.

31- Bu parçada kıtlama çay ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Duygular üzerindeki etkisine
B) Ortaya çıktığı dönemin koşullarına C) Uygulanma şekline
D) İnsan sağlığına olan etkisine* E) Tercih edilme nedenine

32. ve 33. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız...

Çakıl mozaik, uygulandığı yöredeki malzeme çeşitliliğine göre değişik renk ve formlarda özellikle bitkisel ve geometrik desenlerle Akdeniz mimarisinin vazgeçilmez unsurlarından biri olarak değerinden hiçbir şey kaybetmeksizin günümüze kadar gelebilmiş bir el sanatıdır. Osmanlı döneminde Karadeniz sahilinde Çatalca ilçesine bağlı kıyı köyü olan Podima köyünde (yeni adı Yalıköy) yaşayan Rum asıllı ustalar sahiliden topladıkları çakıl taşlarıyla Başta Topkapı sarayı olmak üzere pek çok köşk veyalılarda bu sanatı icra etmişlerdir. O dönemlerde bu sanat, köyün adı olan Podima ile anılmıştır. (I) Tarihteki ilk örneğini MÖ 3000 yılı başlarında Persepolis Sarayı platformunda gördüğümüz, daha sonra sırasıyla Gordion, Assos, Teos, Eritre, Tarsus, Bergama'da izine rastladığımız çakıl mozaik, deniz-derelerde suyun yüzlerce yıl boyunca aşındırmasıyla eliptik formlara dönüşen çakıl taşlarıyla yapıyor. (II) 18. yy. başında Akdeniz mimarisinin vazgeçilmez unsurlarından biri hâline gelen çakıl mozaik, dönemin yapılarında yoğun bir biçimde kullanılmaya başlanmıştır. (III) Halk dilinde "Podima döşeme, çakıl kakma, Rodos bezemesi, kalfato" gibi isimlerle de anılmaktadır. (IV) Çakıl mozaik sanatında kullanılan taşların tamamı, doğal form ve renklerde olup geçen 5000 yılda olduğu gibi bugün de elle toplanıp tek tek elle dizilmektedir. (V) Özellikle sıcak bir günün sonunda, çakıl mozaik üzerine kova ile su döküldüğünde oluşan ani hava değişiminin insanı ferahlattığı eskiden beri bilinmektedir. (VI) Ayak tabanlarında rahatsızlık olanları mozaik döşeme üzerinde çıplak ayakla yürüterek yapılan masaj ise Çin'de binlerce yıldır uygulanan bir terapi tekniğidir.

32-Çakıl mozaikle ilgili hangisine değinilmemiştir?

- A) Kullanıldığı yerleşim yerlerine B) Ortaya çıktığı dönem
C) Halk arasında kullanılan diğer adlarına D) Yapılış biçimine
E) Yapımında farklı türlerde taşlardan yararlanıldığına*

33-Bu cümlelerle ilgili hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, çakıl oluşumuyla ilgili bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede, tercih edilme nedeninden söz edilmiştir.*
C) IV. cümlede, yöntem hakkında bilgi verilmiştir.
D) V. cümlede, koşu belirtilmiştir.
E) VI. cümlede, çakıl mozaik bir yarar açıklanmıştır.

TEST-100=1-A 2-B 3-C 4-D
5-C 6-E 7-A 8-D 9-A 10-E 11-A
12-C 13-D 14-E 15-D 16-B 17-
E 18-C 19-B 20-E 21-D 22-A
23-C 24-B 25-E 26-D 27-A 28-
B 29-D 30-C 31-D 32-E 33-B

TEST UZUNLUĞU:3789 SÖZCÜK
TAVSİYE SÜRE: 35 DAK.
OKUMA HIZI: DAKİKADA 108 KELİME
SİZİN SÜRENİZ: ---- DAKİKA
DOĞRU ----- / YANLIŞ -----